1837.  **No. 7.**

LEEUWARDER COURANT

DINGSDAG **den 24 JANUARIJ 1837.**

ITALIE.

NAPELS, *den* 3 *Januarij*. De Koning is werkelijk Zondag namiddag ten 3 ure van hier naar Manfredonia vertrokken, verzeld van zijnen broeder, Prins *Leopold*, gewezen Onderkoning van Sicilie. Men spreekt er van, dat laatstgemelde welligt de zuster der aartshertogin *Therésia* huwen zal. Over de terugkomst des Konings is men thans wederom meer in het onzekere, en meent, dat dezelve welligt over Rome en dan niet voor het einde dezer maand zal plaats hebben. Onder de lijken op onze kusten aan strand gespoeld, waarvan wij onlangs gewag maakten, is ook dat van den jongen Lord *Wellesley*, neef van den hertog van *Wellington*, erkend; deze had zich met een klein zeilschip naar Genua willen begeven, toen hij door de jongste stormen overvallen en zijn schip verbrijzeld werd. De beide vermiste stoombooten zijn hier gelukkig aangekomen. Met de cholera blijft het afnemende: De laatste opgave spreekt nog maar van 4 slagtoffers. De Koningin-moeder heeft zich dezer dagen in een klooster der mirakelen begeven, om den heiligen Januarius door deze boete te bewegen tot afwending der cholera, waarmede Napels bezocht is; het publiek echter meent, dat eene andere reden haar bewogen heeft om voor eenigen tijd haar verblijf in het klooster te nemen.

De vroeger hier en elders verspreidde geruchten van eene mededeeling der pest op Malta door een van Konstantinopel gekomen schip, zijn gelukkig ongegrond bevonden.

PRUISSEN.

BERLIJN, *den* 15 *Januarij*. Uit de officiële tabellen blijkt, dat zich in Pruissen één geneesheer op de 2885 zielen bevindt. Deze verhouding verschilt echter grootelijks in onderscheiden plaatsen. Zoo heeft men b. v. in Berlijn op 900, en in de kreits Rozenberg (provincie Silezie) op 35,000 zielen één arts; in de kreits Bomst (provincie Posen) op 47,000 inwoners (in 7 steden en 176 dorpen) slechts 2 artsen; in de kreits Goldapp (provincie Pruissen) op 33,000 inwoners 1 arts; in de kreits Pleschen (provincie Posen) op 50,000 inwoners (in 4 steden en 271 dorpen) slechts 2 artsen. In het algemeen zijn de oostelijke deelen des rijks het meest van geneesheeren ontbloot.

ENGELAND.

LONDEN, *den* 17 *Januarij*. Zaturdag jl. is de beurs kortstondig zeer geschokt geworden door het berigt, dat een onzer voornaamste bankiershuizen, dat van sir *James Esdaele & Comp.*, deszelfs betalingen, omstreeks 1 ure, had moeten staken. Binnen het uur echter was het, door de hulp van deszelfs vrienden, in staat om deszelfs betalingen te hervatten, en blijft sedert aan alle aanvragen voldoen.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den* 16 *Januarij*. In de zitting van heden heeft men in het algemeen verwacht, den minister *Guizot* te zien opklimmen, om den heer *Thiers* te bestrijden, hetwelk ook gebeurd is. De leden *Isambert*, *Passij* en *Berrijer* hebben het woord gevoerd. De laatste heeft het ministerie geholpen in het verdedigen van de non-interventie. De heer *Passij* heeft den minister indirect uitgedaagd, en niet zonder gevolg.

De onvoldoende inlichtingen van den minister *Molé* hebben gisteren en heden eenigen nadeeligen invloed op de fondsen gemaakt. De 3 pCt. zijn 79,95 tot 79,60 gedaald, en de Sp. act. van 27 tot 26¼.

Gisteren middag heeft een commissaris van politie, door eene menigte agenten geholpen, 5000 infanterie sabels, oud model, in een huis *rue Grange Batelière* in beslag genomen. De eigenaar van het huis, waarvan voorlieden afrijden, zegt niet te weten, aan wien die sabels behooren. Men denkt, dat ze voor don *Carlos* bestemd waren.

De volgende telegraphische depêche heeft het gouvernement laten bekend maken:

„ *Baijonne*, *den* 14 *Januarij*.

„ De heer *Erro* heeft zijn ontslag gevraagd. De bisschop van Leon is tot president van den raad en minister van justitie van don *Carlos* benoemd. De andere ministers zijn uit de onder-staatssecretarissen van den pretendent genomen."

Uit Toulon schrijft men van den 11 Januarij, dat het bataillon étrangers, sterk 810 man aan boord is gegaan van het linieschip *le Suffren*, hetwelk naar Afrika is gezeild.

Uit Bona en Algiers heeft men berigten tot den 5 Januarij. De hospitalen waren met zieken opgevuld. De Arabieren hadden de Fransche troepen te Guelma aangevallen. Den 4 Januarij had men te Algiers een Arabier die als spion ontdekt is, onthoofd.

In de zitting van het Hof van Assises te Straatsburg van den 14 Januarij heeft de procureur des Konings *Gerard* nog nader de tegen de beschuldigden ter zake der zamenspanning van *Lodewijk Bonaparte* bestaande bezwaren toegelicht en de gezworenen, in het belang der geregtigheid en der orde aangemaand, om die beschuldigden te veroordeelen, het aan den Koning overlatende, of zij, na het doen blijken van berouw, genade verdienden. Daarna heeft de advokaat *Barrot* voor den hoofdbeschuldigde, kolonel *Vaudrey*, het woord gevoerd. Zijn stelsel van verdediging bestond voornamelijk daarin, dat na de wegvoering van *Lodewijk Bonaparte*, geen der beschuldigden veroordeeld kon worden, daar die Prins, zelf tegenwoordig zijnde, ongetwijfeld zou verklaren, dat op hem alleen de verantwoordelijkheid van het gebeurde moest nederkomen, en dat hij de overige beschuldigden door bedriegelijke voorgevens misleid had. Men schijnt werkelijk eene vrijspraak der gezamenlijke beschuldigden te gemoet te zien, of zoo zij veroordeeld worden, te verwachten, dat het vonnis, wegens gebrek in den vorm zal worden gecasseerd.

Het landgoed Ferney, bij Geneve, waarop *Voltaire*, zestig jaren geleden, de hulde, van zoo veel door zijn vernuft verblinde vereerders ontving, is dezer dagen in openbare veiling verkocht. De kooper zal daarin eene beetwortelsuikerfabrijk vestigen.

NEDERLANDEN.

'sGRAVENHAGE, *den* 20 *Januarij*. De staatsraad in buitengewone dienst, *E. Canneman*, is benoemd tot lid van de directie der weduwen- en wezen-kas voor de officieren van de landmagt.

LEEUWARDEN, *den* 23 *Januarij*. Bij Koninklijk besluit van den 30 December 1836, zijn tot leden der klassikale besturen en derzelver secundi benoemd: in de provincie Vriesland.

Voor de classis van Leeuwarden, tot lid de heer *B. Nieuwold*, predikant te Leeuwarden, en tot secundus de heer *D. Tijssen*, predikant te Leeuwarden; voor de classis van Heerenveen, tot lid de heer *H. Schlikker*, predikant te Langweer, en tot secundus de heer *J. J. Wassenaar*, predikant te Joure, als provincialen Ouderling; tot lid de heer Mr. *P. F. Martin*, lid van den Raad en Ouderling te Leeuwarden, en tot secundus de heer Mr. *B. Dorhout*, lid van de Gedeputeerde Staten en Ouderling te Leeuwarden.

De gedeputeerde Staten van Holland (Noordelijk gedeelte) hebben besloten, dat er eene algemeene collecte over de provincie Holland (Noordelijk gedeelte) zal plaats hebben, ten behoeve der in die provincie door de stormen van 29 November en 25 December des vorigen jaars schade geleden hebbende behoeftige of noodlijdende ingezetenen.

De gelden uit die collecte voortspruitende, zullen op één punt en wel aan het provinciaal gouvernement te Haarlem, door de zorg der respective gemeente-besturen worden verzameld, en gesteld onder beheer en directie van eene, uit gedeputeerde Staten, te benoemen commissie.

De repartitie van de alzoo te verzamelen gelden, zal door gedeputeerde Staten, op het rapport van hare commissie, na ingenomen berigt der respective gemeentebesturen, onder de behoeftige en noodlijdende, door bovengemelde stormen schade geleden hebbende personen, geschieden, en daarvan, na afloop, openbaar verslag worden gedaan; bij welke repartitie de ten behoeve van sommige gemeenten en individus, reeds gedane giften, in aanmerking zullen kunnen worden genomen.

Ook de gedeputeerde Staten van Zeeland hebben met hetzelfde doel besloten, dat er eene algemeene collecte over die provincie ten behoeve der door genoemde stormen noodlijdenden zal plaats hebben. Eene commissie is benoemd tot regeling der schadevergoedingen en de uitdeeling der gelden van de collecte.

In het Amsterdamsche Handelsblad leest men het volgende:

Men verneemt met genoegen, dat een aantal voorname huizen in manufacturen, ten gevolge van de menigvuldige faillissementen der kleinhandelaren in dat vak, zich aaneengesloten hebben, met het verklaarde doel om krachtdadige maatregelen te nemen, ten einde de thans bestaande misbruiken te keer te gaan, en in alle voorkomende gevallen van insolventie met gemeen overleg te handelen. Het beginsel, hetwelk daarbij ten grondslag is gelegd, is de gestrenge handhaving der wetten, ten aanzien van schuldenaren die zich aan kwade trouw en bedriegelijke praktijken zullen schuldig gemaakt hebben, maar daarentegen toegevend en inschikkelijkheid jegens hen die buiten hunne schuld in ongelegenheid zijn geraakt. Wanneer men in aanmerking neemt, eensdeels hoe dikwerf de verdeeldheid der schuldeischers medewerkt, om voor hen zelfs het laatste overschot van het vermogen des debiteurs te doen verloren gaan, en anderdeels hoe dikwerf de eerlijke winkelier door minder nauwgezette concurrenten, die de goederen beneden den inkoopsprijs vervreemden, grootelijks wordt benadeeld, dan voorzeker zal men deze loffelijke poging moeten toejuichen, welke niet minder berekend is om de belangen van den braven winkelier, dan die van de grossiers te bevorderen. Men mag zich derhalve met reden vleijen, door eene algemeene toetreding der voornaamste belanghebbenden den goeden uitslag dezer poging volkomen verzekerd te zien.

Men verneemt, dat zich in Amsterdam eene onderneming vormt, ten doel hebbende het vestigen eener Handels-Bank, waarop de Koninklijke sanctie zoude worden verzocht. Door die inrigting zou niet alleen de voormalige Amsterdamsche wissel-bank worden hersteld, maar ook, in eene andere afdeeling, op over te nemen handels-artikelen, met uitsluiting van publieke fondsen, een boek-crediet verstrekt worden, met zoodanige bepalingen, als toereikende zouden zijn, om de innerlijke gehalte van dit crediet te verzekeren, en daardoor aan den handel een circulatie-middel te bezorgen, hetwelk, onafhankelijk van het voorhanden zijnde numerair, door de waarde der goederen zelven gesticht wordt.

Men meldt uit Groningen dd 15 Januarij:

„ Den 12 dezer is ten huize van de Wed. *Bontekoe*, aan de Groote Markt alhier de jaarlijksche vergadering gehouden van het Schippers Kollegie *de Groninger Eendragt*, en het jaarlijksch verslag gedaan.

Dit Kollegie, in 1830 enkel door zeelieden opgerigt, doch sedert aanmerkelijk gewijzigd en uitgebreid, heeft tot doel *diegenen der leden* van dit Kollegie, welke hun schip verloren hebben, of derzelver nagebleven betrekkingen eene geldelijke toelage te verschaffen. Deze inrigting wordt door de deelneming van vele voorname ingezetenen te dezer stede ondersteund, en men mag alzoo de hoop voeden, om daardoor eene gevestigde vereeniging voor ongelukkige zeelieden of derzelver nagelatene betrekkingen te verkrijgen."

Het is bekend, dat de Engelschen alles, *niets uitgezonderd*, op het spel zetten, om hunnen koophandel te doen bloeijen, om de voortbrengselen van hunne volksvlijt, en die van hunnen grond overal te markt te kunnen brengen, en, zulks dikwijls doen met opoffering van de belangen van andere volkeren. Waar vindt men dan ook geen Engelsche winkels, waar geene Engelsche goederen te koop? Belgie heeft vooral, ook reden over de Engelschen en Franschen ten dien opzigte te klagen. De *Messager de Gand* et *des Paijs-Bas* van 17 Januarij is ontevreden, dat de Engelschen zelfs hunne steenkolen te Antwerpen invoeren, ofschoon Belgie in overvloed heeft. Dat blad ziet de bedoelingen van Engeland en Frankrijk in, en laat zich deswege aldus uit: „ Deze invoering geschiedt, omdat lord *Palmerston* het aan *Leopold* bevolen heeft; omdat de Belgische industrie aan de belangen van Frankrijk en Engeland moet opgeofferd worden; het is, omdat anders de Belgische troon niet kan staande blijven; omdat de landverraders (*les sijcophantes revolutionnaires*) hunne posten niet kunnen behouden dan met opoffering der belangen van het volk, hetwelk zij bedrogen hebben.

„ Zeker, de invoering van Engelsche steenkolen is eene nieuwe *weldaad* der revolutie, en deze zal waarschijnlijk de laatste niet zijn. Het Belgische volk zal dus nimmer de hand zien, welke hen verraadt en verkoopt, nimmer de vijanden erkennen, waaraan men hen zonder erbarming opoffert? Elken dag doet de Belgische revolutie ons op nieuwe ruïnen zuchten."

Te Antwerpen zijn in het afgeloopen jaar uit zee aangekomen 1254 schepen, metende 176,079 ton, zijnde 65 schepen en 22,836 ton meer dan in 1835, en verre te boven gaande het meest voordeelige jaar (1829) van het Koningrijk der Nederlanden. Van deze ingekomen schepen waren 286 Belgische, metende 45,303 ton, en 959 vreemde, metende 130,776 ton.

Het *Journal d' Anvers* meent te weten, dat de conferentiën tusschen de Hollandsche en Belgische commissarissen, ten opzigte van de verdronken polders van Lillo, ten einde gebragt zijn, en dat het leggen van den binnendijk tegen het voorjaar zal beginnen, zoo dat die polders aan den landbouw terug gegeven zullen worden.

De *Emancipation* van den 16 Januarij deelt de oprigting mede van *eene Maatschappij ter bevordering der Nederduitsche Taal en Letterkunde*. Deze Maatschappij zal te Brussel gevestigd zijn, en 5 afdeelingen hebben, als eene te Brussel, eene te Leuven, eene te Gend, eene te Antwerpen en eene te Brugge.

Te Bremen is het noodlottige berigt ontvangen, dat het aan de zeehandel-societeit toebehoorende en met landverhuizers naar Amerika bestemde schip *Fredrich Wilhelm III*, hetwelk den 24 December van Bremen was uitgezeild, aan de kust van Kent is vergaan en van de 129 emigranten niemand is gered.

Te Memel zijn in 1836 aangekomen 793 schepen, metende 95,173 lasten. Onder dezelve waren er 685 met ballast en steenen, 23 met steenkolen, 10 met zout, 26 met diverse goederen, 30 met haring, 16 met dakpannen en metselsteenen, 4 met teer en pek en 1 was als bijlegger binnen geloopen. Onder de aangekomen schepen waren 434 onder Pruissische, 147 onder Engelsche en 47 onder Nederlandsche vlag. Daarvan werden 590 schepen met hout, 62 met lijnzaad, 42 met vlas, hennep enz., 95 met granen, 6 met beenderen, 2 met ledige fust, 1 met lompen en 1 met haring beladen, terwijl er 34 van overwinteren.

BUITENLANDSCHE SCHEEPVAART TE HARLINGEN.

Uitgezeild: Den 18 Januarij de schonerschepen *Union*, kapt. R. Winter en *Orwell*, kapt. J. Hall, beide naar Londen. — Den 19 dito het schonerschip *Sarah & Helen*, kapt. J. Atkins, naar Schotland. — Den 20 dito de kofschepen *Groot Lankum*, kapt. J. O. Stuut, naar Liverpool en *H. & Z.*, kapt. S. K. de Vries, naar Havannah.

Binnengekomen: Den 16 Januarij het schonerschip *Flora*, kapt. J. Manning, van Londen.

MENGELWERK.

DE MANUFACTUUR-FABRIJKEN IN FRIESLAND IN HET ALGEMEEN EN DE KATOEN-FABRIJK BIJ LEEUWARDEN IN HET BIJZONDER.

Misschien is er in ons land geene zaak, welke, naar gelang van hare hooge waarde, minder een voorwerp is van opmerking, van wetenschappelijke beoefening en van algemeene belangstelling, dan de *bronnen van bestaan*. Het is waarlijk te verwonderen dat men vele bedrijvige burgers, die wij zoo vele raderen zouden kunnen noemen, waaruit het groote maatschappelijke uurwerk is zamengesteld, in hunne gezellige gesprekken zoo weinig hoort spreken over de verhouding van al die raderen of beroepen tot elkander — over het nut, hetwelk ieder afzonderlijk en in betrekking met anderen verrigt, en over de middelen,

herstellen, of om daarop eene nieuwe uitvinding toe te passen, waardoor het werktuig volmaakter en de geregelde gang bevorderd wierde. Thans klaagt men dikwijls over de gebreken in het staatsbestuur, wier herstelling buiten ons bereik ligt; maar men vergeet zich zelve te beschuldigen van onachtzaamheid en traagheid omtrent de herstelling van gebreken in dien handel of dat beroep, hetwelk ons moet voeden, en welke wij in staat waren te verbeteren.

Zonder twijfel is er ook geene zaak, welke meer afhangt van den bijzonderen toestand des lands en des volks, van tijden en omstandigheden, dan deze. Wil men de hoofd-bron van welvaart en volksbestaan in *Nederland* weten — men raadplege, in het algemeen, de geschiedenis van handel, zeevaart en landbouw. Fabrijken toch waren hier steeds van meer plaatselijk belang, en behooren, volgens het oordeel van sommigen, in een land van handel als het onze niet te huis. Vraagt men naar de bronnen van bestaan in *Friesland* — men zal U zeggen dat de welvaart hier minder van buiten ontleend, en meer gevestigd is op de velerlei voortbrengselen van den vruchtbaren grond; zoodat *landbouw* en *veeteelt*, bij de zorg voor eigen onderhoud, velerlei handwerken en beroepen, zoowel als den handel in den overvloed van hunne produkten naar buiten, en den handel in ontberende behoeften binnen 's lands onderhouden. — Dat er, indien de armoede zal worden voorkomen, eene verhouding moet bestaan tusschen de waarde van den grond en de handen die hem moeten bearbeiden, of tusschen de bronnen van bestaan en het getal inwoners, — dit zullen de Armbesturen van die dorpen het best kunnen bewijzen, welker te groote bevolking het stichten van Armhuizen noodzakelijk heeft gemaakt, omdat daar voor het overschot dier bevolking nog geene zoodanige middelen van onderhoud en werkzaamheid zijn gevonden, als b. v. te *Harlingen* met goed gevolg zijn beproefd. — Voor ongeveer 150 jaren deelden de Staten van *Friesland* in de overtuiging, dat de grond van dit gewest een veel grooter getal inwoners konde bevatten en voeden; waarom zij door verschillende beschermende wetten vreemdelingen trachten aan te moedigen om zich hier neder te zetten; en nog schijnt deze wensch naar eene grootere bevolking zijne perken niet gevonden te hebben, ook nadat wij weten dat het getal inwoners in *Friesland* van 1744 tot 1836 met ruim 80,000 (meer dan een derde van de tegenwoordige bevolking) is vermeerderd. Wij moeten hierbij echter ook opgeven, dat het getal gealimenteerden in *Friesland* in 1744 ongeveer 4000 en in 1826, *alleen* van de Huiszittende armen, 23,176 bedroeg (1). Maar 's Lands Staten stonden te gelijk in het begrip, dat het ook de pligt van wijze Regenten was, niets onbeproefd te laten, om én door beschermende én door verbodswetten (als o. a. die op den uitvoer van *hooi* en *mest*, waardoor onze landbouw en veeteelt zoo aanmerkelijk zijn vooruit gegaan), zoowel als door het begunstigen en het daarstellen van gewigtige ondernemingen, waartoe de krachten van enkele personen te kort schoten, het algemeen welzijn te bevorderen, en bij de toeneming in bevolking tevens voor de vermeerdering van de middelen van bestaan te zorgen. Inzonderheid wendden zij pogingen aan om de noodzakelijke behoeften van dit Gewest binnen deszelfs eigene grenzen, door de handen van de inwoners zelve, uit eigene grondstoffen, te doen vervaardigen; ten einde de groote sommen, welke jaarlijks voor lakens, linnens enz. buiten 's lands werden gezonden, zelve te verdienen. Getuigen hiervan de menigvuldige pogingen om, zoo als men het noemde, de Manufacturen in deze Provincie op te rigten en te stabileren, hoewel de herhaalde mislukking daarvan den Staten geen groot denkbeeld van de Friesche nijverheid en ondernemingsgeest moest geven; en in 't bijzonder de verbazende sommen door hen in 1686 aangewend om de Engelsche Manufacturiers GEORGE NEALE en ROBBERT VAN DER HOGHE te *Leeuwarden* te vestigen, van welke onderneming, die slechts kort bestaan heeft, het gebouw der Lakenfabriek (het tegenwoordige Stads-Armhuis) nog overig is.

Maar sedert de laatste vijftig jaren, waarin bijna alle vakken van menschelijke kennis en kunst veranderd en velen vooruitgegaan zijn; — waarin ons Nederlanders zóó vele middelen en krachten zijn ontnomen, als onze naburen in krachtsontwikkeling zijn toegenomen; — waarin, om slechts iets te noemen, de Leijdsche Lakenfabrijken, de Haarlemmer Langet- en Damastweverijen, de Harlinger Bontreederijen (waarin weleens 1800 menschen werkzaam zijn geweest), de Franeker Sajetfabrijken (waarin omstreeks 1760 jaarlijks ongeveer 125,000 ponden wol verwerkt werden) en zoovele andere vroegere middelen van volksbestaan bijna vernietigd en door den invoer van buitenlandsche ligte en goedkoope stoffen verdrongen zijn — sedert dien tijd was er bij ons aan geene mededinging, *op den ouden voet*, meer te denken. Zoo hebben wij in den vorigen jare nog eene vroeger bloeijende fabrijk in deze stad, om die reden, hare werkzaamheden zien staken. Voegt men hierbij het verval van bijna alle Stokerijen, Bierbrouwerijen, Scheepstimmerwerven, Hoedemakerijen, Weverijen, Wolkammerijen, het Breiden en zoo vele andere vakken, waarvoor slechts eenige nieuwe in de plaats zijn gekomen, — en brengt men dit in betrekking met de toenemende bevolking, die alleen in *Leeuwarden* sedert 1785 met 6 a 7000 inwoners (ongeveer de helft van de toenmalige bevolking) is vermeerderd — dan mogen wij ons billijk verwonderen, waarom men niet reeds voorlang is bedacht geweest om, daar het tij verloopen is, de bakens te verzetten, om met de vorderingen van den tijd voort te gaan en om met de zelfde middelen datgene voort te brengen, wat naburen, ter vervulling van onze behoeften ons verschaffen.

Het is waar, om niet partijdig te zijn, moeten wij erkennen, dat eenige weverijen en inzonderheid de Volmolen en Rokken- en Broekenstreept-weverij van de Heeren NOYON en Co. te *Sneek* zich met eer staande houden; dat gemelde Zoutzakken- en Koffijbalen-weverij van het Armbestuur te *Harlingen* bij voorraad aan het lofwaardig oogmerk voldoet; dat aldaar ook eene katoen- en wolspinnerij, waarin ongeveer 80 personen werken, door den Heer BÖHM is opgerigt; dat te *Joure* eene weverij van geruite Doeken door het Armbestuur is ondernomen enz. Ook is het algemeen bekend, welk eene uitbreiding het Fabrijkwezen in het Huis van Opsluiting en Tuchtiging en in het Stads Werkhuis te *Leeuwarden* sedert eenige jaren heeft verkregen.

Behoudens alle achting voor de bijzondere waarde van ieder dezer instellingen, moeten wij echter, over het algemeen, tot ons leedwezen bekennen, dat, terwijl de bestaande beroepen zich te overvloedig vermeerderen en de bevolking toeneemt, wij onze krachten niet genoegzaam inspannen, om, naar de behoeften van den tijd, voor het algemeen en bijzonder welzijn nuttige ondernemingen tot stand te brengen, indien wij ons van vreemdelingen niet geheel afhankelijk willen maken.

De Belgische opstand, voor de algemeene belangen van het vaderland schijnbaar zoo noodlottig, heeft echter op het fabrijkwezen van het getrouw gebleven deel van *Nederland* bereids een' belangrijken invloed uitgeoefend. Men weet tot welk een verbazend vermogen de Engelsche fabrijken in de laatste jaren zijn gestegen, ten gevolge van eene nieuwe inrigting van de werktuigen en de toepassing van den stoom op dezelve. Even bekend is het, dat de Belgen zich onze vereeniging zich sterk maakten om met hen te wedijveren, doch ook, dat zij steeds verre te kort schoten, niettegenstaande zij door een beschermend regt van 40 pCt. gerugsteund werden. Na de afscheiding dachten de Belgen, die zich geen denkbeeld van Hollandsche nijverheid of fabrijkwezen konden vormen, dat wij genoodzaakt zouden blijven voor onze behoeften bestendig bij hen ter markt te komen. Doch zij hadden buiten den waard gerekend: want nadat de pogingen van eenige bijzondere personen mislukt waren, nam de Handelmaatschappij zulke verstandige en krachtdadige maatregelen, ten einde de fabrikatie, die de Belgen genoten hadden hier te doen overgaan, en om alzoo de katoenstoffen, die zij in de Oost afzette, door de handen onzer landgenooten te doen vervaardigen, dat haar de eer toekomt van hierin bij voorraad volkomen geslaagd te zijn (2). Ten jare 1833 nam zij het besluit om te *Goor* (een dorp van het kwartier *Twenthe*, in het oostelijk en minst vruchtbaar gelegen deel van *Overijssel*) eene Weefschool op te rigten. Na het welgelukken van deze eerste onderneming werden drie andere Weefscholen te *Holten*, *Exter* en *Diepenheim* en nog dertien fabrijken op verschillende plaatsen opgerigt, welke alle te zamen meer dan duizend weefstoelen bevatten. Zoodra de kinderen hier genoegzame bekwaamheid hadden verkregen, werden zij met eene weefstoel naar huis gezonden, om daar den arbeid voort te zetten. Toen de weefscholen het voorgestelde doel bereikt en honderden wevers onderwezen hadden, zijn de gebouwen verkocht en hebben zij sedert Julij 1836 opgehouden te bestaan. Later heeft de zelfde loffelijke Maatschappij eene nieuwe Weefschool en wel te *Nijverdaal* (*Eversberg*) opgerigt, inzonderheid om het weven van linnen te bevorderen, welke de gunstigste uitzigten opent, en, met onze vlasteelt in verbinding gebragt, zeer belangrijk kan worden. Groot zijn de mingen bij voorraad op den burgerlijken toestand van *Twenthe* hebben te weeg gebragt. En al is het ook dat deze pogingen niet geware zorgd zijn voor den vernielenden invloed van tijden en omstandigheden, dan mogen wij gelooven, dat de stelling: „fabrijken brengen meest tijdelijken bloei aan, doch laten armoede na," hier minder hare toepassing zal vinden, dewijl de manier, waarop men de zaak behandeld heeft, de verzekering geeft, dat men hier nimmer de nadeelige gevolgen van het Engelsche weefsystema, ten aanzien van de vereeniging van de arbeiders in uitgestrekte werkplaatsen, voor gezondheid en zedelijkheid zal te vreezen hebben. Men onttrekt de menschen bovendien niet aan hun natuurlijk beroep, den landbouw, en stelt hen in de gelegenheid om met hunne overwinsten de ontginning hunner heiden en de veeteelt te bevorderen.

Was het wonder dat het welgelukken van deze ondernemingen en de voordeelen aan deze werkzaamheid verbonden den Heer A. J. BRUINSMA aanspoorden, om eene dergelijke Weefschool of Katoenfabriek ook te *Leeuwarden* op te rigten? te *Leeuwarden*, — waar zulk eene inrigting voor de talrijke werkzame volksklasse behoefte was geworden. Tot dat einde werd in het najaar van 1834 de vroegere Paarden-Oliemolen in de Ivobrouwerssteeg aangekocht, ingerigt en met een aantal zelf vervaardigde Weefstoelen voorzien. En na weinige maanden tijdsverloop zag men onder het bestuur van één Directeur en zes Opzigters of Leermeesters, die ook hier onderwezen waren, 60 a 70 meisjes van 13 tot 17 jaren met lust en ijver werkzaam. Zelfs waren sommigen van haar weldra in staat, wekelijks meer dan vier stukken of ruim 132 oude ellen van $\frac{5}{4}$ breedte af te weven.

Voorzeker juichte ieder weldenkende de poging toe om op deze wijze zoodanige stoffen, meest voor buitenlandsche verzending, te bewerken, en daardoor in het onderhoud te voorzien van zoo groot getal meisjes, wie het, uithoofde van de bekende wetsbepaling, in die jaren zoo moeijelijk valt als dienstboden werkzaam te kunnen zijn, en wie de omstandigheden de gelegenheid benomen hebben om met breidwerk iets van belang te verdienen. Hare leerzaamheid, geschiktheid en ijver tot dezen arbeid, welke inderdaad roemenswaardig zijn, het aanvankelijk wel slagen van deze onderneming, en een zamenloop van omstandigheden deden den Heer BRUINSMA besluiten, om eene andere en grootere fabrijk op te rigten, waarin de geweefde katoenen tevens gedrukt en geverwd konden worden. In de nabijheid van *Leeuwarden*, op een stuk lands onder het behoor van den dorpe *Huizum*, werd den 18 Mei 1835 de eerste steen gelegd van een fabrijkgebouw van 350 voet lengte en 30 voet breedte, welks benedenste verdieping in 12 lokalen tot onderscheiden gebruik is verdeeld. Reeds den 1 Augustus was het in zooverre voltooid, dat met de gedeeltelijke werkzaamheden een' aanvang konde gemaakt worden. De menigvuldige zorgen, moeiten en onaangenaamheden, in den beginne aan eene onderneming als deze verbonden, sproten inzonderheid voort uit het beginsel van den eigenaar, om zoo min mogelijk gebruik te maken van de diensten van vreemde werklieden, welke men in eenige opzigten noodig had. Hij wilde de voordeelen van den arbeid liefst door stadgenooten laten genieten, ten einde ook de Armbesturen in de toekomst niet nog meer met het onderhoud van oude en verarmde vreemdelingen te bezwaren. Vele opofferingen en inspanning kostte het derhalve, om de eigene, meest jeugdige leerlingen te onderwijzen; doch de volhardende pogingen zijn bereids met gunstige gevolgen bekroond, waarvan het tegenwoordige fabrijkaat bewijzen oplevert. Na ook te *Bolsward* eene kleine katoenweverij van 20 stoelen opgerigt te hebben, heeft de eigenaar in Julij 1836 de eerst opgerigte Bont- en Zijdeweverij moeten afschaffen, ten einde ruimte te verkrijgen om de gemelde Katoenweverij in het groote fabrijk over te plaatsen. Hierdoor zijn al de zoo naauw aan elkander verbondene werkzaamheden meer geconcentreerd en onder zijn onmiddelijk opzigt gebragt.

De verschillende werkzaamheden van de fabriek bestaan thans in:

1°. Het Weven van ruwe katoenen stoffen met den snelspoel, waartoe de grondstoffen, als de ketting en inslag, uit *Engeland* aangevoerd, doch spoedig uit de spinnerijen van *Haarlem*, *Enschede* of *Almelo* zullen kunnen genomen worden.

2°. Het Zwart- en Blaauw-Verwen van gewone linnens.

3°. Het Drukken en Verwen van katoenen met allerlei figuren in alle kleuren.

4°. Het Steken van de houten Vormen tot het drukken vereischt, welke vormen in grooten getale in een afzonderlijk vertrek bewaard worden.

5°. Het Klanderen of Gladpersen van de geverwde stoffen tusschen warme cilinders, welke door een rondloopend paard in beweging gebragt worden.

6°. Het Steendrukken van katoenen Doeken, van welks eerste proeve wij hier onder eenig nader verslag zullen geven.

Boven de lokalen, ingerigt voor ieder dezer vakken, waarover één Directeur en zoo vele Onderdirecteuren gesteld zijn, bevat het gebouw nog de volgende vertrekken:

Twee droogkamers (boven elkander), waarin de geverwde stoffen worden opgehangen.

Twee Magazijnen voor de afgewerkte goederen, in een van welke dezelve geperst worden.

Een Laboratorium, waarin de verwstoffen bewaard en bereid worden.

Een Kantoor. Eene spreekkamer. Een woonvertrek voor den Directeur.

Eene Stalling voor de Klanderpaarden.

Ook is er eene groote houten loods van 120 voet lengte bezijden de fabriek aangebouwd, ten behoeve van het timmerwerk, de kunstbleekerij en wasscherij.

Ten dienste van deze laatste is er een eenvoudig toestel bij de fabrijk aangebragt, hetwelk, door het klanderpaard in beweging gebragt, door een scheprad het buitenwater vier voet hooger opvoert en zuiver water tot het spoelen der goederen aanvoert.

De Voorpoort bevat de Steendrukkerij, benevens een vertrekje voor den Poortier, die den aanvang en het eindigen der werkzaamheden door een luidklokje aankondigt.

Tot werklieden in deze fabrijk zijn zoodanige kinderen, jonge lieden en volwassene personen, zonder onderscheid van Godsdienstige belijdenis, opgenomen, die zich bereid verklaarden om door ijver, naauwlettendheid en goed gedrag een behoorlijk loon te verdienen. De hun aangewezene werkzaamheden worden vervolgens door een Reglement van Orde geregeld, en alle verzuim of kwaadwilligheid met eene daaraan geevenredigde boete gestraft. Deze boeten en de giften der bezigtigers van de fabrijk worden gestort in een onderling Verplegingfonds voor zieke werklieden, die kosteloos geneeskundige hulp en eene wekelijksche toelage van één Gulden genieten, voor welk genot ieder van de verdienst 6 Cent in de week moet laten korten — alles volgens een afzonderlijk Reglement.

Behalve deze en andere middelen, welke aangewend worden om de arbeidzaamheid aan te moedigen, noemen wij nog die, dat aan elk der werklieden 's morgens om 8 uur twee sneden broods met kaas en boter (in de vier wintermaanden echter niet), om elf uur eene kom koffij en 's namiddags te 4 uur eene kom thee wordt uitgereikt; alsmede, dat de Eigenaar jaarlijks onder diegenen, welke twee jaren in de fabrijk gewerkt hebben, laat verloten: voor de meisjes een gouden en een zilveren Oorijzer, voor de mannen en jongens een Tiengaldenstuk en voor allen verscheidene Kleedingstukken, van in de fabrijk bewerkte stoffen. De eerste verloting heeft voor korten tijd plaats gehad en ten algemeenen genoegen bewezen, hoe uitmuntend de geest van werkzaamheid, gehoorzaamheid en dankbaarheid van dit werkvolk is jegens hem, dien zij als hun grootsten weldoener vereeren.

Wanneer men na al het gestelde in overweging neemt, dat er zich thans in de fabrijk bevinden:

40 meisjes, wier ouders elders den kost verdienen;

32 meisjes, die door hare verdienst de ouders ondersteunen of geheel verzorgen, zoodat de fabrijk ongeveer een drievoudig getal onderhoudt;

52 getrouwde mannen met huisgezinnen (voor een groot gedeelte die als Schutters uitgetrokken en aan goede ondergeschiktheid gewoon zijn geweest), welk getal door de fabrijk verzorgde personen verviervoudigd kan worden; en

38 ongetrouwde mannen en jongens, die ten deele zich zelven, ten deele ook hunne betrekkingen onderhouden, zoodat wij hun getal op 50 mogen rekenen, — dan mag men vertrouwen, dat de fabrijk onmiddelijk in de behoeften van ongeveer 400 personen voorziet. Voegt men hierbij de voordeelen, welke (behalve de aanzienlijke som der belasting) andere beroepen, als: timmerlieden, schippers, kruijers (wegens vervoer van bewerkte en grondstoffen) en vele andere vakken voor mindere behoeften van deze inrigting genieten, — dan lijdt het geen twijfel, of de oprigting van zulk eene fabrijk voor eene stad als de onze niet eene wezenlijke weldaad mag genoemd worden, daar zij jaarlijks ten minsten eene som van 20,000 Gulden onder de arbeidzame klasse in omloop brengt; eene som, niet veel verschillende van die, welke de Stads-Armekamer jaarlijks aan de behoeftige gemeente uitreikt. — Men zegge niet, dat deze voordeelen *slechts* tijdelijk zijn: want dit zelfde zoude men kunnen zeggen van allen handel en van elk beroep. En al ware dit zoo, dan zoude het niets bewijzen, omdat al de werklieden, al staakte de fabriek heden hare werkzaamheden, dan nog op den zelfden voet zouden staan als voorheen, toen zij niet bestond, omdat zij de stad niet

---

(1) S. GRATAMA, *de Gelukkige toestand van Friesland*, (Harl. 1795.) p. 36, en *Verslag van het Armwezen van* 1826, tabel No. 1.

(2) De heer J. H. HALBERTSMA heeft in de belangrijke *Overijsselsche Almanak voor Oudheid en Letteren*, voor 1837, een uitmuntend Vertoog geplaatst, getiteld: *de Weefschool te Goor*, waarin de maatregelen van de Handelmaatschappij en de vroegere en tegenwoordige toestand van het fabriekwezen in *Twenthe* met deszelfs oorzaken en gevolgen duidelijk zijn ontwikkeld, waarom wij de lezing daarvan ten hoogste aanbevelen. Misschien deelen wij dit keurige stuk weldra in dit Mengelwerk mede.

[illegible] wilde bevorderen, dan zeker zouden de voordeelen aanzienlijk vermeerderd worden. Doch wij weten het, aan wie wij dezen handel bijna alleen hebben overgelaten.

Verre is het er evenwel af, dat wij dezer instelling de volmaaktheid reeds zouden durven toekennen, — dat het niet moeijelijk zoude zijn met de uitgestrekte en vermogende buitenlandsche fabrijken te wedijveren, — dat zij niet altijd nog veel te wenschen zal overlaten, — en dat wij geene achting zouden voeden voor andere en betere begrippen omtrent dit onderwerp, in het belang van den Staat. De voordeelen nogtans, welke zij dadelijk aanbiedt; de bezwaren, die zij te boven is gekomen; de verbeteringen, welke nog aangebragt kunnen worden; de uitzigten, die zij opent, — dit alles levert zulke baarblijkelijke voordeelen op, dat ieder welgezinde achting voor deze vaderlandsche onderneming, vooral in het belang van onze stad, zal koesteren, en, bij voortdurend gunstige omstandigheden, van deze poging ter bevordering van volksnijverheid en welvaart, ook om hare éénigheid, alles goeds voor de toekomst verwachten mogen.

Ten slotte willen wij onzen lezers eene korte beschrijving mededeelen van eene eerste, reeds hier en daar bekende, proeve, welke de fabrijk heeft gegeven in het vak van Steendrukken op doek; — eene kunst, welke men zegt, dat in ons land tot dusverre nog niet is beproefd, daar al de gesteendrukte doeken, welke wij gebruiken, van buitenlandsch fabrikaat zijn. Het is een groote Doek van ¾ oude el lengte en breedte, waarop in het midden een gezigt op de stad *Leeuwarden* (gezien van de oostzijde) is gedrukt. Rondom dit gezigt, waarboven het sierlijk geteekend Stads Wapen pronkt, is een breede rand, welke in het midden van de bovenzijde eene afbeelding heeft van het Stadshuis en het koninklijk Paleis te *Leeuwarden*, en aan de onderzijde van een' Frieschen Feestmaaltijd van omstreeks 1420. Het groot en oorspronkelijk Schilderij van deze voorstelling is hier ter stede, nevens verschillende Kopijen, aanwezig, en heeft tot onderschrift:

Dio Fryeske taefel wyer all-tyden versyoen mey trije principaele riuchten op harre kerstendeggen hallingen off frionne spreckinne.

De Heer en Mr. A. van Halmael Jr. heeft dit stuk hoofdzakelijk gevolgd bij zijne beschrijving van den Frieschen feestdisch in zijn historisch verhaal: *Alijd Jarla*, thans geplaatst in den *Frieschen Volks-Almanak* voor 1837, bl. 11. — De hoeken van den rand bevatten fraaije gezigten op de vier poorten van *Leeuwarden*, voor zooverre zij nog bestaan of laatst bestonden. Tusschen al deze tafereelen heeft de doek vervolgens twaalf afbeeldingen van Friesche Kleederdragten, in verschillende tijden en van onderscheidene standen, waaronder men met genoegen die met de Duitsche muts en de Hindelooper en hedendaagsche kleeding zal aantreffen, schoon die van de jaren 1200 en 1550 ook naar goede modellen geteekend zijn. Zoo men den Doek niet gezien heeft, wane men echter niet, dat zoo vele zaken bekrompen of poppig voorgesteld zijn. Neen, de inrigting van het geheel is smaakvol en luchtig, de teekening zeer net en voor zulk werk vrij nauwkeurig, zoodat zij den teekenaar, den Heer J. H. Matthijsen, vereert. De steendruk is zoo zuiver en krachtig, dat wij van deze Lithographie meerdere proeven willen verwachten, en den Heer Bruinsma door een goed debiet (3) genoegzame aanmoediging toewenschen om uit alle provinciën des Vaderlands dergelijke voorstellingen te leveren. — En deze aanmoediging — wie, die hiertoe in staat is, zal haar weigeren, om daardoor eene loffelijke onderneming te bevorderen, en in het bezit te geraken van een Tafereel, waarop zoovele platen zijn bijeengebragt, welke slechts enkele liefhebbers alle bezitten, en welks verschillende voorstellingen voor Friezen en bijzonder voor Leeuwarders zoovele fraaije Afbeeldingen bevatten, welke altijd waardig zullen blijven aan het nageslacht te worden overgebragt.

En hier eindigen wij ons Verslag, waarmede wij geen ander doel hadden, dan om de aandacht van onze landgenooten te vestigen op het belang van de bronnen van bestaan, van welke hier zoo vele kwijnen; — op de noodzakelijkheid van het inspannen van onze krachten, ten einde, in den geest van den tijd en naar de behoeften van de veranderde omstandigheden, tot de inlandsche welvaart mede te werken, — en op eene waardige onderneming van een nuttig burger, wiens poging, als poging, voorzeker de vereering van allen verdient. Wij verheugen ons daarenboven dat hij de overtuiging heeft ontvangen, dat het den minderen standen te dezer stede aan geene geschiktheid en ijver tot zulke werkzaamheden ontbreekt, en dat de Hoofden van het Provinciaal en Stedelijk Bestuur hem de bewijzen hebben gegeven, van zijne onderneming op prijs te stellen en te willen begunstigen. Dat hij deze bewijzen ook van zijne medeburgers moge ontvangen, — dat het hem, voortgaande op het ingeslagen pad, niet aan krachten moge ontbreken om het voorgestelde doel te bereiken, — dat hierdoor de welvaart bevorderd — de armoede te keer gegaan en onze afhankelijkheid jegens vreemden verminderd worde, is onze hartelijke wensch, ook in naam van allen, die werkzaamheid en onafhankelijkheid als de bronnen van Volksgeluk, als de zuilen van den Staat vereeren.

E.

(3) De Fabrikant heeft den Doek verkrijgbaar gesteld te *Leeuwarden* bij de Heeren Langemeijer en Sinkel.

De ondergeteekende berigt, op nieuw ten behoeve der achtergeblevene Weduwe en Kinderen, van de in den storm van den 29 November des vorigen jaars omgekomene, *Wouter de Haas* ontvangen te hebben, *vijf en twintig Guldens* welke gelijk het vorig ontvangene tot tijdelijke ondersteuning in de Spaarbank dezer Stad is belegd geworden.

J. ROMEIN.

Leeuwarden, den 24 Januarij 1837.

*** Heden verloste voorspoedig van eenen welgeschapenen Zoon, GRIETJE de WILDE, geliefde Echtgenoote van IJ. J. REPKO.
Harlingen, den 15 Januarij 1837.

LEEUWARDEN, den 16 Januarij 1837. Heden beviel voorspoedig van eenen welgeschapen Zoon, ALEIDA MARGO ASMAN, geliefde Echtgenoot van B. P. PLANTENGA.

*** In den vroegen morgen van heden, beviel zeer voorspoedig van eene welgeschapene Dochter SJOUKJEN J. TAEKEMA, Echtgenoote van P. K. IEST.
Stiens, den 16 Januarij 1837.

*** Heden beviel voorspoedig van een welgeschapen Zoon P. FOLKERTSMA, geliefde Echtgenoote van F. STOETT.
Leeuwarden, den 19 Januarij 1837.

WOUDSEND, den 19 Januarij 1837. Heden beviel van eenen welgeschapen Zoon, ITSK DOEDES BREUNING, geliefde Echtgenoot van W. VISSER.

*** Op heden in den vroegen morgen beviel zeer voorspoedig van eenen Zoon, HENDRIETTA PETRONELIA JULIANA FROELING, Echtgenoote van T. J. RUDOLPHI.
Jutrijp, den 20 Januarij 1837.

*** Heden nacht beviel mijne geliefde Echtgenoote, vrouwe MARGARETHA MARIA CROMMELIN, zeer voorspoedig van eenen Zoon.
Mammema State te Jellum, den 22 Januarij 1837. J. H. J. van WAGENINGEN.

's GRAVENHAGE, den 9 Januarij 1837. Heden overleed alhier, de Hoog Wel Geboren Vrouwe LOUISA ALBERTINA GLINSTRA, Baronesse van BREUGEL, Geboren van SMINIA, Echtgenoote van Jonkheer R. Baron van Breugel.

*** Werd ik, met Man en Kinderen, op den 27 December van ll. jare, in diepen rouw gedompeld, door het overlijden van onzen beminden Zoon, Jan Gerrits Postma, in den jeugdigen ouderdom van 20 jaren; heden trof mij de gevoeligste slag mijns levens, in den dood van mijnen geliefden man GERRIT GERRITS POSTMA. Eene langdurige ongesteldheid, die hem van tijd tot tijd verzwakte, rukte hem weg, van mijn hart, na eene bedlegering van 14 weken, in het 50ste jaar zijns levens, het 28ste onzer genoegelijke echtvereeniging, mij nalatende 8 kinderen, die met mij zijnen dood beweenen. Het is de hope alleen boven het graf, die mij sterkt, en ons in staat stelt tot geduld en christelijke gelatenheid, bij dit zwaar verlies.

Hallum, den 13 Januarij 1837. ELIZABETH JANS POSTMA, Geb. Brolsma.

*** Heden overleed alhier in den ouderdom van ruim 80 jaren, mijn Vader, W. G. ALSTORPHIUS, in leven gepensioneerd Ontvanger van de Convoijen en Licenten.

H. ALSTORPHIUS.

Kollum, den 19 Januarij 1837.

*** Tot onze droefheid, overleed heden middag, in den ouderdom van bijna 69 jaren, onze waarde Moeder ELIZABETH GATZONIDES, Weduwe van wijlen Wijbe Bolman.

Leeuwarden, den [illegible] Januarij 1837.

IJ. W. BOLMAN.
K. BOLMAN,
Geb. v. d. Meer.

[illegible]

GERRIT IJPMA, in leven Boekhandelaar enz. alhier.

Grievend en onherstelbaar is het verlies, van den werkzamen Man en zorgdragenden Vader, voor mij en onze 17 kinderen; alleen het vertrouwen op Gods wijze Voorzienigheid doet ons staande blijven.

Franeker, den 23 Januarij 1837. K. van TEMMING, Wed. G. IJpma.

Uit hoofde van des overledenen uitgebreide betrekkingen, worden Familie en Bekenden verzocht, deze als bijzondere kennisgeving aan te merken.

De Affaires zullen provisioneel op denzelfden voet blijven continueren.

De Prijs der BOTER te Leeuwarden, den 20 Januarij 1837, *f* 34,00 à *f* 35,50.

De In- en Uitlandsche ROGGE en TARWE was dienzelfden dag. Rogge *f* 156,75 het Last. — Tarwe *f* 7,56 de Mudde.

PRIJSCOURANT der EFFECTEN.

Amsterdam, den 21 Januarij 1837.

Nederland.			Gebl.	Rusland.	Gebl.
Werk. Schuld à 2½ pCt.	54	54¼	54 3/16	O.*H.* 1798 en 1816, 5 pCt.	104
Dito dito..... 5 „	101 13/16	101¾	101 13/16	Ditodito 1828 en 29, 5 „	104½
Uitgest. Schuld				Cert. d. 1831 en 33, 5 „	95½
Kansbilj. van dito....	23 1/16	23⅛	23⅛	Obl. te Londen.. 5 „	
Amortis. Synd. 4½ pCt.	94¾			Cert. te Hamburg 5 „	99½
Dito dito ..... 3½ „	78 13/16			Inschrijv. in Assig. 6 „	67
Handel-Maats. 4½ „	179½	181	181	Certifi. van dito.. 6 „	67⅛
Nieuwe dito.. 4½ „				Polen.	
O. I. Leening . 4 „				Aand. met Lot. fl. 300 *f*	
Frankrijk.				„ „ „ „ 500 „	
Insch. Grootb.. 3 pCt.				Pruissen.	
Engeland.				Aand. met Lot. R. 50 *f*	113¾
Insch. Grootboek......				Neg. Londen 1830 4 pCt.	
Spanje.				Oostenrijk.	
L. bij Ardoin £ 85. 5 pCt.	25¼	25 5/16	25¼	Aand. met Lot. *f* 100...	
Dito bij dito, onb. stukk..	25¼	25 5/16		Dito dito *f* 250.. 4 pCt.	
Passive................	7½	7½	7½	Metalliek....... 5 „	100¼
Deferred				Dito............ 3 „	
Fransche Uitgestelde...	9⅛	9 3/16	9⅛	Dito te Lond. gen. 5 „	
Engelsche Uitgestelde..				Dito............ 2½ „	
Portugal.				W. B. bij *Goll & C.* 5 „	
Oblig. te Londen 5 pCt.				Dito............ 4 „	
Dito dito....... 3 „				N. Ween. Aand. fl. 500 *f*	
Napels.				Denemarken.	
Cert. bij *L. & B.* 5 pCt.				L. te Londen ... 3 pCt.	
Dito bij *Falc. & C.* 5 „				Braz. dito bij *Rots.* 5 „	86
Leen. te L. bij *R.* 5 „				Darmst. Aand. bij L.	
Aand. Tavoglière 3½ „				Russ. Fr. A. 500 fr. ..	226½
Dito te Parijs... 3½ „				Dito 100 fr.	

Columb. 2de leening van 100 £ 21½, 9/16, ⅝, 7/16; van 250 £ 19⅛, 1/16. — Bt. Grieken van 100 £ 24½; van 500 £ 22⅛, ¼; onbep. Coup. *f* 3 13/16, ¾; kleine dito *f* 3⅞. — Ardoins Coup. 46.

De VERKOOPING der STAMBOOMEN onder Oudkerk, in de vorige Courant geannonceerd als plaats zullende hebben op Woensdag den 25 Januarij 1837, in de Herberg te Oenkerk, wordt tot eenen nader te bepalen' dag uitgesteld,

De bevorens geannonceerde Verkooping van eene HUIZINGE en HERBERG, PAARDENSTALLING, DRAAIBURG en ARBEIDERSHUISJE, staande en gelegen in de Zuiderdragten; benevens ½ van zes kampen LAND, te Ureterp, wordt tot nadere Advertentie uitgesteld.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Stad FRANEKER, gedenken, op Donderdag den 2 Februarij e. k., 's morgens om tien uur, op den Raadhuize dier Stad, publiek, aan den minstaannemende te besteden:

1. Het maken van eene nieuwe WIPBRUG in de Dijkstraat bij het Claarkampster Weeshuis aldaar, met de leverantie van alle daartoe benoodigde Materialen.
2. Het doen van eenige Herstellingen aan de WESTERPOORT aldaar, met de leverantie der benoodigde Materialen.

Bestek en Conditien dezer Werken liggen dagelijks voor de gegadigden ter lezing op de Stads Secretarij, en de Stads Bouwmeester zal aan ieder, des verlangende, plaatselijke aanwijzingen doen.

Franeker, den 19 Januarij 1837.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
REINER FONTEIN.
Ter ordonnantie van dezelven,
A. TELTING.

SCHOOLBOUWING.

GRIETMAN en ASSESSOREN van HASKERLAND, gedenken, onder nadere approbatie van Heeren Gedeputeerde Staten van Vriesland, op *Woensdag den 8 Februarij e. k., des morgens ten 10 ure*, publiek, bij strijkgeld aan te besteden:

Het AFBREKEN en weder van nieuws af OPBOUWEN van eene SCHOOL, te Nijehaske, met bijlevering van SCHOOLMEUBELEN en alle mogelijke MATERIALEN, volgens Bestek en Teekening, ter inzage liggende aan de Secretarie te Joure.

Wie aanwijzing van de plaats verkiest, gelieve zich den 3 of 4 Februarij e. k. bij den Heer H. W. DALMOLEN, Assessor van deze Grietenij, te Nijehaske, aan te melden.

Voorts zullen de Bestekken nog ter lezing liggen te Nijehaske in het Wapen van Haskerland; te Heerenveen in de Posthoorn, en te Joure in het Tolhuis; in welke laatste Herberg ook op bovengemelden dag en uur de Aanbesteding zal plaats hebben.

Joure, den 18 Januarij 1837.

Grietman en Assessoren voornoemd,
P. B. J. VEGILIN van CLAERBERGEN.
Ter ordonnantie van dezelven,
C. L. van BEIJMA thoe KINGMA.

GRIETMAN en ASSESSOREN van WONSERADEEL, convoceren bij deze, de Hervormde Floreenpligtigen van den dorpe Tjerkwerd, om op Maandag den 30 Januarij 1837, des voormiddags te elf ure, te compareren in de Kerk aldaar, ten einde te delibereren en te besluiten over zekere door Kerkvoogden te doen voorstel wegens ruiling van LAND, met de Erven *Johannes Haitsma.*

Grietman en Assessoren voornoemd,
Namens dezelve,
J. BINKES, *Secretaris.*

De Notaris J. ALBARDA, Hz., te Leeuwarden, zal, ten verzoeke van SIPKE WILLEMS RADERSMA, Koopman te Stiens, op Vrijdag den 27 Januarij 1837, des middags ten 12 ure, ten huize van de Weduwe *Adama*, in de Koornbeurs te Leeuwarden, tegen contante betaling verkoopen:

70 Mudden oude roode zoogenaamde BAKKERS WEIT, — 37½ mudden witte DITO, — 90 mudden nieuwe WEIT, — 120 mudden ROGGE, — 35 mudden ZOMER-KOOLZAAD, 37 mudden WINTER-GARST, 30 mudden LIJNZAAD, — 1450 RAAPKOEKEN, — 450 LIJNKOEKEN, — eenige mudden ERWTEN en hetgeen er meer ter verkoop zal worden aangeboden. — Alles bij kleine partijen zoo als op de Biljetten omschreven is.

De Monsters op den verkoopdag, in de Koornbeurs te bezigtigen.

De verkoop der BUITENGELEGENHEID en aanbehooren, uitmakende de Collegietuin *de Harmonie*, (zie annonce in de Courant van Vrijdag laatstleden), zal, in plaats van op Maandag den 30, plaats hebben op Dingsdag den 31 Januarij 1837, ter zelfde plaatse en ure. Zullende alsdan tevens nog door denzelfden Notaris Mr. C. WIERSMA, te Huizum, provisioneel worden geveild:

Eene zeer nette en welbetimmerde HUIZINGE, staande op het Noordvliet bij Leeuwarden, en aldaar gekwoteerd letter M, nummer 88, Kadastrale sectie G, nummer 196, thans door *J. J. Postma* cum ux. bewoond, en bestaande in drie behangen Kamers, alle van Stookplaatsen en verdere Commoditeiten voorzien; voorts Keuken, Gang, ruime Zolder, Plaats, Bleek, en hebbende deze Huizinge eene massale Steeg en Bak met den naastleger ten Westen; den 12 Mei 1837 vrij te aanvaarden, en op den verkoopdag voor een ieder vrij te bezigtigen.

Breeder bij Biljetten omschreven, welke benevens inzage der Conditien te bekomen zijn ten Kantore van den Notaris.

Zijnde dit perceel inmiddels *ook uit de hand te Koop.*

Mr. J. J. WIERSMA, Notaris te Sneek, gedenkt *heden avond zeven ure*, ten huize van den Logementhouder *Cornelis van der Wis*, aldaar, bij de finale toewijzing, tegen verhooggeld te verkoopen:

1. Het geoctroijeerde VEER van Sneek op Harlingen et vice versa, en de beide daartoe dienende hechte en prompt onderhoudene SNIKSCHEPEN, met derzelver Zeil en Treil, staand en loopend Want, Haken, Boomen en verdere losse Goederen, volgens Inventaris, en zulks in twee perceelen, met regt van zamenvoeging.
2. Eene kapitale en zeer ter neringstaande KOOPMANS HUIZINGE met derzelver ERF en BLEEK cum annexis, staande en gelegen aan de Scharn binnen Sneek, gekwoteerd wijk 6, no. 14, door *Lourens Voogd* en *Vrouw* als eigenaars wordende bewoond.
3. Eene KAMER met ZOLDER cum annexis, achter het vorige perceel, thans dienende tot een Pakhuis, bij de eigenaars in gebruik.
4. Eene KAMER met ZOLDER, mede aldaar, door *Gerardus Huurmans* als huurder wordende bewoond.
5. Eene prompte en ter neringstaande HUIZINGE cum annexis, staande tusschen de Zijlen binnen Sneek, gekwoteerd wijk 2, no. 83, door *Wopke de Ruiter* en *Vrouw* als huurders bewoond, voor *f* 70 in het jaar.

Het eerste perceel op den 20 Februarij en de overigen den 12 Mei 1837 vrij te aanvaarden.

Mr. J. J. WIERSMA, Notaris te Sneek, gedenkt publiek, bij strijk- en verhooggeld, te verkoopen:

Een voor korten tijd geheel vertimmerd en prompt onderhouden BLOKZIJLER JAGTSCHIP, groot 32 ton, met derzelver Zeil en Treil, staand en loopend Want, Haken, Boomen en verdere losse Goederen daarbij aanwezig, alles in compleeten staat en zoodanig hetzelve in de Geeuw, even buiten het Hoogend te Sneek gelegen is, dadelijk na de finale toewijzing te aanvaarden.

Wie gading maken, komen op Dingsdagen den 31 Januarij 1837, des avonds ten zeven ure, bij de provisionele toewijzing, ten huize van de Weduwe *Jarig Hilles Meijer*, in het Hooghuis te Sneek, en den 14 Februarij daaraanvolgende, des middags ten 12 ure, bij den finalen palmslag, ten huize van *Liske Stuvenberg*, in de Stads Herberg aldaar, en koopen op Conditien als dan voor te lezen, welke inmiddels te vernemen zijn ten Kantore van voornoemden Notaris.

PUBLIEKE VERKOOPING.

De Notaris LEDEBOER, te Bolsward, zal, op Donderdagen den 26 Januarij en 9 Februarij 1837, telkens des namiddags ten 3 ure, bij de beschrijving in het logement de Wijnberg, en bij de finale toewijzing in het logement het Hert aldaar, publiek presenteren te verkoopen:

Eene alleraangenaamst gesitueerde BUITENPLAATS, *Wijbranda-State* genoemd, gelegen aan den Rijdweg en Harlinger Vaart onder den dorpe Hichtum, grietenij Wonseradeel, met deszelfs kapitale HEEREN HUIZINGE, uitmuntende STALLING, KOETSHUIS, TUINMANS WONING en verdere GETIMMERTEN, TUINEN, BOSSCHEN, VIJVERS, GRACHTEN en GREIDLANDEN, benevens alle daaraan verbondene Privative Regten, groot volgens kadastrale meting 13 bunder 23 v. roede 70 v. el; hoofdzakelijk belendende aan den heer *D. P. van Colde Reneman* en *IJ. K. Galema*; en zulks in 5 perceelen met regt van zamenvoeging. Alles breeder volgens Biljetten gespecificeerd.

De Landen St. Petri 1837, en de Gebouwen den 12 Mei daaraanvolgende vrij te aanvaarden.

Alles kan worden bezigtigd des Woensdags vóór de Zitdagen.

De Notaris LEDEBOER, te Bolsward, zal, ingevolge regterlijke autorisatie, op Vrijdag den 27 Januarij 1837, des morgens ten 9 ure, ten sterfhuize van wijlen *L. W. Blom*, te Kimswerd, bij boelgoed presenteren te verkoopen:

Eenige MEUBELEN en HUISGERADEN, verschillende WINKELWAREN, Schalen, Gewigten, Oliebak, enz.; benevens een partijtje Verfwaren en Verwersgereedschappen en benoodigdheden.

De Notariën J. RUARDI, residerende te Sloten en T. S. VAN DER LEIJ, residerende te Langweer, daartoe regterlijk gecommitteerd, zullen, ten overstaan van den Heere Vrederegter van het kanton Lemmer, op Vrijdag den 27 Januarij 1837, bij de finale adjudicatie in het Logement *de Zon*, te Sloten, des namiddags ten twee ure, in het openbaar, tegen genot van verhooggeld, ter verkoop aanbieden:

Eene uitmuntende en zeer vruchtbare ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE, SCHUUR, HIEMINGE, HOVINGEN cum annexis, staande en gelegen onder Tjerkgaast, Sloten, Wijckel en Oosterzee, de Huizinge te Tjerkgaast gequoteerd met no. 33 bekend op de kadastrale plans der Gemeente Langweer, sectie E, nos. 888, 897 tot en met 903, 1057, 1076, 1077, 1249 en 1250 voor de helft, der Gemeente Sloten sectie A, nos. 24 tot en met 29, 46 en 48, der Gemeente Balk sectie B, no. 615, en der Gemeente Oosterzee sectie E, no. 89, ter gezamenlijke grootte van 32 bunder 23 v. roede 55 v. el, en in het geheel belast met 15 Floreenen 21 Stuivers en 8 Penningen, thans in gebruik bij den mede eigenaar *Marten Oeges Kok*, Boer te Tjerkgaast, en zulks in tien perceelen, breeder bij Biljetten omschreven.

De aanvaarding zal geschieden op Sint Petri en den 12 Mei 1837.

De Conditien zijn intusschen te vernemen en de Verkoop-Boekjes te bekomen bij voornoemden Notaris RUARDI.

De Notaris P. STEENSMA, te Minnertsga, zal, als daartoe regterlijk gecommitteerd, op Donderdag den 26 Januarij 1837, bij den finalen palmslag, ten huize van *Fokke S. Veenstra*, Kastelein te Minnertsga, des namiddags ten 3 ure, ten overstaan van het Vredegeregt van het hanton Franeker, publiek, bij verhooggeld verkoopen:

1. Eene schoone HUIZINGE, TUIN, ERF, BLEEKVELD en SCHUURTJE, staande en gelegen aan de Lange Streek in den dorpe Minnertsga en aldaar gekwoteerd met no. 10, bij het Kadaster bekend in sectie B, no. 323 en 324 der perceelen; vrij van Grondpacht en Floreen; bij *J. Bloemsma* en anderen als huurders in gebruik.
2. 28 v. Roede en 50 v. el uitmuntende MOESTUIN, gelegen op de Hooge Buren te Minnertsga, *de Tuin* genaamd, bij het Kadaster bekend in sectie B, no. 425 der perceelen; vrij van Dijkschatting.

Het 1ste perceel gedeeltelijk den 12 Mei 1837, en het andere dadelijk na den finalen palmslag voor de koopers vrij te aanvaarden.

Nadere informatien te vernemen bij den Notaris gemeld.

Mr. HARMEN HIDDINGA, Procureur te Sneek, gedenkt ten overstaan van den Notaris Mr. J. J. WIERSMA aldaar, publiek, bij verhooggeld, aan den meestbiedende te verkoopen:

Ruim vier bunder uitmuntend GREIDLAND, gelegen in het Convent de Ee, nabij Sneek, en in eigendom behoorende aan de Erven van wijlen den Heer *P. J. Gosliga* te Beers.

Wie gading maken, komen op Dingsdag den 31 Januarij 1857, ten huize van de Wed. *J. H. Meijer*, in het Hooghuis te Sneek, bij de finale adjudicatie, des avonds ten 7 ure, en koopen op alsdan voor te lezen Conditien, die intusschen ten Kantore van voornoemden Procureur en Notaris te vernemen zijn.

Belangrijke Verkooping.

Mr. HARMEN HIDDINGA, Procureur te Sneek, gedenkt, ten overstaan van de Notarissen B. J. VAN ASSEN, te Jorwerd, en G. BAKKER, te Rauwerd, op Zaturdag den 11 Februarij 1837, des namiddags ten 3 ure, op de Dille onder Rauwerd, publiek, bij strijk- en verhooggelden, aan de meestbieden, provisioneel te verkoopen:

1. Eene uitmuntende ZATHE en LANDEN, staande en gelegen te Lions, thans door de Weduwe *Hantje Gerbens* als huurdersche wordende bewoond en gebruikt; groot ingevolge kadastrale meting 19 bunder 30 v. roede en 60 v. el.
2. Eene dito ZATHE en LANDEN, staande en gelegen te Huins, thans bij *Tjitske Hijltjes*, Weduwe van *Pieter IJsbrands* in huur en gebruik; groot ingevolge kadastrale meting 20 bunder en 50 v. el.
3. TWEE DERDE AANDEELEN over hoog en laag in eene uitmuntende vruchtbare ZATHE en LANDEN, staande en gelegen onder Baard, thans door *Jan Rientzes Agema* en *Vrouw* als huurders wordende bewoond en gebruikt; in het geheel groot ingevolge kadastrale meting 30 bunder 53 v. roede en 56 v. el.

Het eerste en derde perceel op St. Petri en den 12 Mei 1837, en het tweede perceel op St. Petri en den 12 Mei 1838 vrij te aanvaarden.

De Verkoops-Conditien zullen intusschen aan de respective Kantoren van voornoemden Procureur en Notarien ter lezing liggen.

TE HUUR, om op Mei of eerder te aanvaarden: Eene HUIZINGE en HERBERG, met STALLING en BUITHUIS, aan de Dokkumer Ee onder Wijns; nader onderrigt bij den eigenaar S. GREIDANUS, in de Groote Kerkstraat te Leeuwarden.

De Notaris W. A. EVERTSZ, te Oldeboorn, zal publiek, bij de finale toewijzing, presenteren te verkoopen:

1. Eene uitmuntende beste FENNE, groot 1 bunder 23 v. roede 60 v. el, gelegen onmiddellijk achter de Wæze te Oldeboorn; waarop geboden is *f* 1350.
2. Een dito FENNE aldaar, groot 1 bunder 3 v. roede 30 v. el; hierop is geboden *f* 1100.
3. Een FENSTUK, groot 2 bunder 9 v. roeden 60 v. el, zoo binnen als buiten den Winterpolder, almede te Oldeboorn gelegen, in de nabijheid der vorige perceelen; waarop geboden is *f* 825.

Alles in gebruik bij den eigenaar *Haitze Gerks Looijenga*, en dadelijk te aanvaarden.

Wie gading maken, komen op Woensdag den 1 Februarij 1837, des avonds om 6 uur, ten huize van den Kastelein *Foppe Doorenbos*, te Oldeboorn. De Conditien zijn inmiddels te vernemen ten Kantore van bovengenoemden Notaris.

De Notarissen WIJMA, te Harlingen, en ALBARDA, Hz., te Leeuwarden, zullen door het ministerie van eerstgenoemden, op Woensdagen den 15 Februarij en 1 Maart 1837, bij de beschrijving en eindelijke toewijzing, des namiddags ten 2 ure precies, in het Heeren Logement te Harlingen, in het openbaar presenteren te verkoopen:

Eene zeer vruchtbare en bijzonder uitmuntende, als, zoo hetgeen de Huizinge als ook wat de Landen aangaat, in den besten staat zijnde ZATHE en LANDEN, genaamd *groot Mahu*, met deszelfs ruime en moderne, in het jaar 1835 vernieuwde HUIZINGE en toen nieuw gebouwde SCHUUR, gequoteerd no. 129, HORNLEGER, HOVINGE, BOOMEN en PLANTAADJE, WATERMOLEN en verdere annexen, in het geheel groot 41 bunder 33 v. roede en 66 v. el land; waarvan p. m. 6 bunder Greidland en al het overige Bouwland, staande en gelegen aan den Ouden Bildtdijk onder St. Jacobi Parochie, zijnde geheel vrij van Reed en Drift, Voet- of Gangpaden, bezwaard met ordinaire Bildtsomslagen naar uitwijzing der respective Registers, en met Grondlasten, wegens gebouwde eigendommen, naar een belastbaar inkomen van *f* 39, en wegens de ongebouwde eigendommen naar een belastbaar inkomen van *f* 1222,56; wordende bij de Weduwe *Pieter Pieters Koning*, als huurdersche bewoond en gebruikt, tot St. Petri en den 12 Mei 1838. *Tot Strijkgeld wordt gesteld f 200.*

VERKOOPING VAN RAAPZAAD TE *DELFZIJL*.

Ten overstaan van Mr. H. J. OFFERHAUS, Notaris te *Delfzijl*, zullen, op bekomen Regterlijke autorisatie, op Zaturdag den 4 Februarij 1837, des morgens ten 11 ure, ten huize van den Logementhouder *Weits*, te *Delfzijl*, om contant Geld, bij onderscheidene Kavelingen, worden verkocht:

Drie ladingen RAAPZAAD, bestaande te zamen uit ongeveer 100 *Rostocker* Lasten, aangebragt door de Kapiteins *Visser*, *Kars* en *Mulder*, met de Schepen *Anna Sophia*, *Alida* en *Rensina*.

De VOOGDEN DER STADS ARMENKAMER te *Leeuwarden*, gedenken aan den minstschrijvende bij besloten briefjes aan te besteden: De leverantie van VEERTIG STUKKEN HEMBDELINNEN. De gegadigden worden verzocht, de briefjes behoorlijk verzegeld en geteekend in te leveren, vóór of uiterlijk op den 6 Februarij 1837, aan het lokaal dezer armenkamer op de Keizersgracht, alwaar het monster en de voorwaarden ter visie aanwezig zijn.

Leeuwarden, den 23 Januarij 1837.

De Voogden voornoemd,
Mr. W. J. SIJPKENS, *President*.
R. ATTEMA, *Secr. Boekh.*

De KERKVOOGDEN der *Hervormde Gemeente* van *Arum*, zullen, op Dingsdag den 7 Februarij 1837, ten huize van *Douwe Jans Zeilstra*, in het logement de Gouden Leeuw, te Arum, aan de minstaannemenden presenteren te besteden:

Het MAKEN van het BINNENWERK in de nieuwgebouwde Hervormde Kerk aldaar, met alle de daartoe benoodigde Materialen en Arbeidsloonen.

Het Bestek en de Teekeningen naar welke de Aanbesteding zal plaats hebben, zullen van af den eersten Februarij e. k. tot den dag der Besteding voor de gegadigden in gemeld Logement te Arum ter visie liggen; terwijl die gegadigden welke vóór den 1 Februarij eenige inlichtingen wenschen te erlangen, zich daartoe bij SJOERD PIERS HIDMA, Mr. Timmerman te Witmarsum, moeten vervoegen.

De Kerkvoogden der Hervormde Gemeente te Arum,
JAN ANES ANEMA.

Aanbesteding bij gesloten briefjes,

Van het AFBREKEN eener HUIZING en SCHUUR, te Goïnga, en het weder OPBOUWEN eener NIEUWE STELPHUIZING, met de leverantie der benoodigde Materialen en Arbeidsloon.

Zijnde Bestek en Teekening bij DIRK G. TERPSTRA, aldaar, ter lezing, alwaar de briefjes vóór den 3 Februarij e. k. moeten zijn bezorgd.

Uitverkoop tot fabrijksprijzen.

De ondergeteekende door ligchaams-ongesteldheid zich buiten staat bevindende voor het tegenwoordige hare affaires gaande te houden, biedt daarom hare voorhanden en naar den laatsten smaak gemaakte en ongemaakte MODE-ARTIKELEN ter verkoop en tegen fabrijksprijzen aan; bestaande in alle soorten van groene, witte en zwarte Voiles, Handschoenen, Sintvres, Schwaltjes, Doekjes, Morgen Mutsen, Touren, Stoffen, Linten, Veeren, Bloemen, en verder alles wat tot het Modevak behoort.

M. P. SIEVERS, geb. MULDER,
Groote Hoogstraat te Leeuwarden.

PELTERIJEN

D. JACOBOWICZ heeft de eer het geëerd Publiek te berigten, dat hij, met zijn Magazijn vervaardigde PELTERIJEN, (ten huize van E. KINGMA IJz., in de Wijnberg te Leeuwarden,) in weerwil der vele bestellingen niet langer verblijft dan Donderdag e. k., en verzoekt vriendelijk de betrekkelijke Heeren en Dames, het hunne zoo Polonaises als Zijden Mantels te laten afhalen.

BERIGT VOOR DE KOOPLIEDEN.

J. E. REINDERS, Herbergier te *Dorkwerd*, één uur van Groningen, heeft de eer aan de *Vee-* en *Wolhandelaars*, in de provincie Vriesland, bekend te maken, dat zijne *ruime*, onmiddellijk aan den *weg* en het *water* staande Herberg, *uitnemend* geschikt is voor de *ontvangst* en *inscheping* van *Vee* en *Wol*; terwijl hij tevens bij deze de vrijheid neemt zijne dienst als *Commissionair* in *beide* genoemde takken van handel aan te bieden.

Dorkwerd, den 14 Januarij 1837.

REGISTRATIE.

Aan het KANTOOR VAN REGISTRATIE te *Leeuwarden* wordt gevraagd. Een EERSTE KLERK, eene vlugge hand Schrijvende en met het vak der Registratie geheel bekend.

Men vervoege zich in persoon, voorzien met getuigschriften van zedelijk gedrag en bekwaamheid, ten huize van den Ontvanger.

)o( )o( )o(Een SMIDSKNECHT, zijn werk geheel of ten deele verstaande, kan op aanstaande Mei werk bekomen bij C. M. BIJLSMA, Mr. Smid te Rauwerd.

)o( )o( )o(Een of twee KOPERSLAGERSKNECHTS, hun werk geheel of ten deele verstaande, kunnen werk bekomen bij C. OSWALD, Mr. Koperslager en Loodgieter te Harlingen.

)o( )o( )o(Een VERWERS- en GLAZENMAKERSKNECHT, liefst iemand die ten platten lande verkeerd heeft, kan van stonden aan voor een geheel jaar werk bekomen bij Ks. GROOPE, te St. Anna.

* * * * * Ter *Boek- en Steendrukkerij* van G. T. N. SURINGAR, Boekverkooper te Leeuwarden, is van de pers gekomen:

De PROVINCIALE KANTOOR-ALMANAK VAN VRIESLAND *voor het jaar* 1837.

ALMANAK *voor 't vinden der bij elkander behoorende Dagen en Datums in de 19de Eeuw*. Met eene verklaring van het gebruik. De prijs is 20 Cents.

PLAK-ALMANAK *voor het jaar* 1837. Prijs 20 Cents.

* * * * * Bij G. T. N. SURINGAR, te Leeuwarden, is van de pers gekomen:

MATHILDA EN STRUENZEE, *Nieuw Oorspronkelijk* TREURSPEL door Mr. A. VAN HALMAEL, JR. . . . . *f* 1,40.

Van de vroeger uitgegevene treurspelen deszelfden Dichters, als *Reinier en Willem van Oldenbarneveldt*, *Ats Bonninga*, *Adel en Ida* en *Peter de Groote*, zijn mede nog exemplaren verbrijgbaar.

)o( )o( )o(Er wordt, waarschijnlijk door verkeerde bezorging, bij een Leesgezelschap vermist een cahier Hoogduitsche DAGBLADEN, zijnde *der Gesellschafter* voor de maand Maart 1836, no. 36—52. De tegenwoordige houder of bezitter wordt beleefdelijk verzocht hetzelve te willen doen bezorgen ten Kantore dezer Courant.

TER LEEUWARDER COURANTDRUKKERIJ.